

Tamna strana mjeseca.

by Emir Sa on Saturday, December 29, 2012 at 1:13am ·...

U slikovnicama tvrdih korica nebo je indigo plavo. Medju drečavo žutim zvijezdama, crtana gustom maglom i ostacima lanjskog snjega, pružila se staza u blagom usponu, uzak puteljak nježan u okukama i mekan kao dodir tople septembarske kiše. Kad se probije kroz rijetke oblake i uspori, puteljak prodje pored punog mjeseca, uvijek nasmijanog vragolana, lica presvučenog prljavim zlatom i produži ka gornjem desnom uglu crteža, izgubi se u tami nebeske daljine, tamo gdje ga čeka neizvjesna budućnost.

Zbog te slike, djeca odrastu u ubjedjenju da je život neprekidno putovanje kroz mirne krajolike i egzotične pejzaže, da su zvijezde uvijek na dohvat ruke a oblaci mekani dušeci na kojima se zaspe i probudi tamo gdje prestaje najljepši san. Kad negdje na pola puta dosegnu mjesec i stanu da predahnu u njegovoj sjenci, shvatiće da je taj put posut prašinom slučajnosti i da mjesec ima još jednu, dotad nepoznatu stranu, obojenu čokoladom za kuhanje, onom istom kojom je mati prelivala rođendanske torte.

To je trenutak kad dijete konačno postane čovjek, upozna naličje svog života i osjeti da je dorastao tajnama što su sakrivene u mraku tamne strane mjeseca. Od tog trenutka pa sve do onog časa kad se njegove vlastite kazaljke poklope, on ce posmatrati svijet i ljude oko sebe kao da čita knjige natraške i razumjeje ih čak i kad ćute ali neće moći nikom reći, ispričati tajne koje je vidio jer će ga odmah, u jeku zrelosti ili pod stare dane, proglasiti budalom. Jer ljudima je lakše da slute nego da znaju.

Ko bi mu, uostalom, vjerovao da se muško više boji žene nego metka, da kuhar restorana u tuzlanskom naselju Brčanska Malta nikad ne pere ruke nakon pišanja i da je srednjovječna profesorica beogradskog univerziteta u svakoj

generaciji birala jednog studenta i učila ga životu izvan termina redovne nastave. Identifikovala bi ga već krajem oktobra, vrbovala u seminarsku grupu na svojoj katedri prvih dana novembra i vodila ljubav s njim veče uoči Božića, u fotelji u uglu i potpunoj tišini svoje kancelarije, zadignute suknje do pojasa i napola svučenoj svilenom košulji na kojoj nijedno dugme nije ostalo.

Rekli bi mu da laže, ako ikad ispriča, da osiječki ginekolog s privatnom praksom i otac dvoje djece, u donjoj ladici svog stola čuva slike isjecene iz gay-časopisa i medju njima fotografiju mladića izuzetno bijele puti i piskava glasa rodnom iz Škofje Loke čija je koža mirisala na mak, onog ljeta kad su im se putevi ukrstili u baru jednog hotela u Pločama sa čijih je plaža mjesec još uvijek izgledao blijedo i daleko.

Pljunuli bi ga u lice svi do jednog ako bi samo zaustio da izgovori činjenicu da je komandant jedne brigade naredio da se zapali svako selo kroz koje njegova vojska prodje do pobjede u ratu iz kojeg je on sam izašao kao gazda, zahvaljujući profitu stečenom na švercu cigarama i devet pošiljki heroina sa udaljenih afganistanskih polja koje su ulazile u grad kroz njegov dio linije fronta.

Iznenadili bi se, kad bi čuli, koliko se splićanki opije kuhanim vinom kad im djeca zaspu, neke da ublaze tugu a neke da utrnu prije nego što legnu kraj čovjeka kojeg već odavno ne vole; koliko se udovaca budi s osjećajem krivice zbog mira u kojem su zaspali prethodne noći i koliko putnika u tijesnoj pušionici zagrebačkog aerodroma bježi od nečega umjesto da putuje nekud.

Zanijemili bi od čuda kad bi znali da se hvalom i samoljubljem krije bolna prosječnost i da i samo naznaka blagostanja od skromna čovjeka napravi pohlepnu budalu. Prepali bi se da znaju kome stavljaju svoje živote u ruke: mahmurnom sarajevskom taksisti zvanom Dofu špinjatak,

depresivnom hirurgu novosadske bolnice, pospanom mašinovodji iz Kičeva, umornom od kockanja i sudiji niškog suda kojeg je otac tukao kad je bio mali pa mu sad svijet kriv. I shvatili bi, najzad, da su se najljepše knjige već desile ali još nisu napisane. Ako jesu, onda se nedaju čitati od sveg mraka s one strane mjeseca.

Tamna strana mjeseca je biblioteka sa dugim zavjesama od crnog pliša, puna fragmenata ličnosti i profila duše, prećutanih ispovijedi i starih razloga opisanih u kratkim novelama, u stihovima bez rime ili scenariju zbog kojeg se neko jednom žestoko pokajao. To su detalji koji nedostaju da bi jedan trač postao istina, riječi i djela sortirani po karakteru motiva, nagomilani u mjesečevim kraterima okrnjenih rubova. Svaki je krater kao sepet pun cimeta: u jednom su laži i prevare; u drugom rijetke navike i pritajene sklonosti a u trećem, onom najvećem sepetu, ružne riječi i još ružnije misli. Razbacani nasumice, na dnu mraka leže riješenja ovozemaljskih zagonetki: neočekivanih postupaka naoko razumnih ljudi i nepromišljenih, pretjeranih reakcija svakog dobričine, onda kad mu mrak padne na oči. Ispod njih, po površini kojom ljudska noga nikad kročila nije, leže grešne misli zelenooke kaludjerice, strah od samoće, stvarna cijene karijere, razlozi jednog braka i ovisnost svake vrste.

U mjesečevoj tami covjek krije sve ono što ne voli kod sebe i ono što kod drugih ne razumije. Tu, kao u udaljenim predjelima podsvijesti, tik uz potiljak, ostavljeno je sve ono zbog čega se živa duša stidi pred drugima. Ono zbog čega se stidi pred ogledalom, zakopano je duboko u srcu, da ne vidi ni sunca ni mjeseca.